

Priloga 1: Opis ekonomskih meril za izbor vlog in njihov izračun ter sestavine poslovnega načrta

I. Opis ekonomskih meril za izbor vlog in njihov izračun

V tej prilogi so definirani ekonomski in finančni kazalniki, ki se uporabljajo kot merilo za oceno ekonomskega vidika naložbe, za letna poročila o doseženih ekonomskih ciljih ter kot ekonomski kazalnik izkoriščenosti proizvodnih kapacitet.

Definicije kazalnikov so v primeru vodenja računovodstva skladno s Slovenskimi računovodskimi standardi (v nadaljnjem besedilu: SRS) enake definicijam, ki jih uporablja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJ PES), v primeru vodenja knjigovodstva FADN ali uporabe Kataloga kalkulacij za načrtovanje gospodarjenja na kmetijah v Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: Katalog kalkulacij) pa se uporablja njihovo najbližjo različico. Uporaba enakih definicij in formul za izračun ekonomskih kazalnikov (ne glede na vrsto vodenja poslovnih evidenc) je bistvena zaradi spremljanja in vrednotenja intervencij SN 2023-2027, zato je treba enake definicije in formule uporabiti pri pripravi prijavnega obrazca, v aplikaciji za vnos vlog na javni razpis, pri izdelavi poslovnega načrta in letnem poročanju o doseženih ekonomskih ciljih.

1. Vrednost skupnega prihodka iz poslovanja iz kmetijskih in drugih dejavnosti

Kazalnik vrednost skupnega prihodka iz poslovanja kmetijskega gospodarstva na enoto vloženega dela se uporablja pri merilih za ocenjevanje vlog in v letnih poročilih o doseganju ekonomskih ciljev za podukrep podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva, podukrep podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov in podukrep podpora za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti.

Upošteva se vrednost skupnega letnega prihodka iz poslovanja iz kmetijskih oz. drugih dejavnosti (velja za enostavne ali zahtevne naložbe) oziroma v letu zaključka naložbe (velja za naložbe v prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev oziroma za naložbe majhnih kmetij). Vir podatkov za izračun obsega skupnega prihodka iz poslovanja so lahko (glede na zahteve iz te uredbe) Katalog kalkulacij, podatki iz poslovanja, pridobljeni iz knjigovodstva FADN, oziroma podatki, pridobljeni iz bilance poslovnega izida v primeru vodenja računovodstva skladno s SRS. Pri izračunu skupnega letnega prihodka iz poslovanja na podlagi podatkov iz poslovanja, pridobljenih iz bilance poslovnega izida, se poleg poslovnih prihodkov iz poslovanja (AOP 126) upošteva tudi vrednost odškodnin za naravne nesreče, ki jih vlagatelj prejme od zavarovalnic, in obresti od tekočih sredstev v banki, potrebnih za vodenje kmetijskega gospodarstva.

Uporabljajo se naslednji izračuni in viri podatkov:

1.1. Vrednost skupnega prihodka

a) Izračun vrednosti skupnega prihodka iz poslovanja na podlagi Kataloga kalkulacij

Preglednica 1: Postopek izračuna vrednosti prihodka za celotno kmetijsko gospodarstvo na podlagi Kataloga kalkulacij

Vrsta proizvodov in storitev	Obseg pridelave (ha, št. glav, ...)	Povprečni pridelek (kg/ha, mlečnost, prirast, ...) iz kataloga kalkulacij	Količina pridelka iz kataloga kalkulacij / storitve navedi enoto	Enota mere	Cena na enoto (EUR/enoto)	Vrednost prihodka v EUR	Spremenljivi stroški na enoto	Spremenljivi stroški po vrstah proizvodov in storitev	Pokritje na enoto (Pokritje/ha, glavo, ...)	Pokritje po vrstah proizvodov in storitev
	1	2	3 = (1x2)		4	5 = (3x4)	6	7 = (1x6)	8	9 = (1x8)

Neposredna in izravnalna plačila										
Kmetijstvo skupaj										
*Dopolnilna dejavnost										
Gozdarstvo										
SKUPAJ (Kmetijstvo gozdarstvo in dopolnilna dejavnost)										
		a) splošni stroški : stroški elektrike in vode, ki niso že upoštevani pri izračunu pokritij, telefon, delovna obleka, pisarniški material, članarina, ipd.								
		b) stalni stroški								

*Vrednost skupnega PRIHODKA je prihodek iz kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti

Vrednost prihodka iz poslovanja za dopolnilno dejavnost pri že delujočih dopolnilnih dejavnosti se prepiše iz zadnje razpoložljive bilance poslovnega izida.

Splošne in stalne stroške oceni vlagatelj sam.

Če za posamezno vrsto proizvodov v Katalogu kalkulacij niso narejeni izračuni pokritij, mora vlagatelj za te proizvode in storitve izdelati lastno kalkulacijo in jo priložiti k vlogi na javni razpis.

b) Izračun prihodka iz poslovanja na podlagi knjigovodstva FADN:

	kategorija	vrednost
	SE131 Skupni prihodek (skupna vrednost proizvodnje)	
+	SE600 Bilanca tekočih subvencij in davkov	
-	SE 290 Seme in sadike, pridelano na kmetiji	
-	SE 315 Krma za pašno živino, pridelana na kmetiji	
-	SE 325 Krma za prašiče in perutnino, pridelana na kmetiji	
=	Prihodek iz poslovanja:	

c) Izračun prihodka iz poslovanja na podlagi SRS

Če vlagatelj vodi računovodstvo skladno s SRS, podatek o vrednosti prihodka iz poslovanja najde v bilanci poslovnega izida pod oznako AOP 126.

Skupni prihodek iz poslovanja oziroma kosmati donos iz poslovanja se izračuna po naslednji enačbi:

AOP 126 Skupni prihodek iz poslovanja = 1+2+4+5+6 oziroma 1-3+4+5+6

kategorija	vrednost
------------	----------

1	AOP 110 čisti prihodki od prodaje	
2	*AOP 121 povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	
3	AOP 122 zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	
4	AOP 123 usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	
5	AOP 124 subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki ter drugi poslovni prihodki	
6	AOP 125 drugi poslovni prihodki	
	AOP 126 prihodek iz poslovanja:	

*Kadar se v računovodskem poročilu ugotovi povečanje vrednosti zalog in nedokončane proizvodnje, to vrednost prištejemo, če pa se ugotovi zmanjšanje vrednosti zalog in nedokončane proizvodnje, pa to vrednost odštejemo.

Vir podatkov za vrednost skupnega prihodka iz poslovanja pri upravičencih, ki vodijo računovodstvo in oddajajo bilance na AJPES, je izkaz poslovnega izida iz evidence AJPES. Če vlagatelj ni zavezan k oddajanju bilanc na AJPES, so vir podatkov za ugotavljanje vrednosti prihodka iz poslovanja davčni obračuni akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti v skladu s predpisi, ki urejajo obračun dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

1. 2. Enota vloženega dela

Pomeni obseg dela, ki ga opravi oseba, ki je zaposlena za določen ali nedoločen čas s polnim delovnim časom v obdobju enega leta, oziroma eno polno delovno moč, ki znaša 1.800 ur letno.

a) Kmetija: Enota vloženega dela se določi v skladu z 2. točko 2. člena te uredbe. Vir podatkov: RKG, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

Koeficienti za izračun enote vloženega dela

- oseba, ki je pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovana iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti (1 PDM);
- oseba, ki je za polni delovni čas zaposlena na kmetiji (1 PDM);
- oseba, ki je za krajši delovni čas zaposlena na kmetiji, se PDM določi glede na število ur zaposlitve (0,5 PDM za 4 urni delovni čas, 0,25 PDM za 2 urni delovni čas ipd.);
- član kmetije, ki je brezposelna oseba po zakonu, ki ureja trg dela, in je zdravstveno zavarovan iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti (0,8 PDM);
- član kmetije, ki je brezposelna oseba po zakonu, ki ureja trg dela (0,5 PDM);
- član kmetije, ki ni v delovnem razmerju na kmetiji (0,5 PDM);
- član kmetije, ki je študent ali študentka (0,3 PDM);
- član kmetije, ki je upokojenec ali upokojenka (0,3 PDM);
- član kmetije, ki je dijak ali dijakinja (0,2 PDM).

b) FADN: SE 010 Skupni vložek dela (PDM)

Vir podatkov: standardni rezultati FADN, upoštevajoč omejitve in zahteve, ki so opredeljene v 2. točki 2. člena te uredbe.

c) Samostojni podjetniki posamezniki, gospodarska družba in zadruga ter nepridobitna organizacija, ki je pravna oseba zasebnega prava

Povprečno število zaposlencev na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju. Vir podatkov: izkaz poslovnega izida iz evidence AJPES oziroma izkaz poslovnega izida, poslan davčnemu organu.

1. 3. Vrednost skupnega prihodka iz poslovanja iz kmetijskih in drugih dejavnosti na enoto vloženega dela (PDM)

Razmerje med letnim prihodkom iz poslovanja kmetijskega gospodarstva in obsegom opravljenega dela	Skupni prihodek iz poslovanja kmetijskega gospodarstva: _____ EUR (A)
	Skupni obseg opravljenega dela v PDM _____ (B)
	(A/B): _____ EUR/PDM

2. Razmerje med letnimi prihodki iz poslovanja kmetijskega gospodarstva in skupno načrtovano vrednostjo naložbe brez DDV

Ta kazalnik se uporablja v merilih za izbor projektov za naložbe v kmetijska gospodarstva. Kazalnik se uporablja za zahtevne naložbe, pri čemer se ocenjuje vrednost razmerja (količnik) med letnimi prihodki iz poslovanja iz podprte dejavnosti kmetijskega gospodarstva v letu pred objavo javnega razpisa in skupno načrtovano vrednostjo naložbe brez DDV. Višje razmerje pomeni dolgoročno sposobnost upravičenca, da izvede naložbo.

3. Dodana vrednost

Dodana vrednost je osnovni ekonomski indikator in temeljno merilo gospodarske aktivnosti ter uspeha. Vsebinsko pomeni novo ustvarjeno vrednost, ki jo je upravičenec ustvaril v enem letu. Negativna dodana vrednost se imenuje izguba na substanci.

Dodana vrednost = kosmati donos iz poslovanja – stroški blaga, materiala in storitev – drugi odhodki iz poslovanja

kosmati donos iz poslovanja
– stroški blaga, materiala in storitev
– drugi odhodki iz poslovanja
= dodana vrednost

Dodana vrednost ali izguba na substanci na zaposlenca

Kazalnik dodane vrednosti na zaposlenca izkazuje, kolikšna je povprečna novo ustvarjena vrednost na zaposlenca. Večja vrednost kazalnika upravičenca, ob izkazovanju čistega dobička, pomeni večjo kakovost poslovnih učinkov (proizvodov in storitev) ter tako uspešnejšega upravičenca.

kosmati donos iz poslovanja 126 (110+121-122+123+124+125)
– stroški blaga, materiala in storitev 128 (129+130+134)
– drugi odhodki iz poslovanja 148 (148a+148b)
= dodana vrednost ali izguba na substanci na zaposlenca

Dodana vrednost = 1-2-3

	kategorija	vrednost
1	AOP 126 kosmati donos iz poslovanja	

2	AOP 128 stroški blaga, materiala in storitev	
3	AOP 148 drugi odhodki iz poslovanja	
	Dodana vrednost:	

4. Neto sedanja vrednost

Neto sedanja vrednost (v nadaljnjem besedilu: NSV) se izračuna tako, da se od razlike med diskontiranim denarnim tokom vseh prilivov in diskontiranim denarnim tokom vseh odlivov naložbe odšteje diskontirane naložbene izdatke. S tem ko se donosi diskontirajo, se vključi časovno komponento in so zato zneski donosov in naložbenih izdatkov v različnih časovnih enotah primerljivi. Pri izračunu NSV se upošteva 5 % diskontna stopnja.

Pozitivna neto sedanja vrednost pomeni, da so donosi pri izbrani diskontni stopnji večji od naložbenih izdatkov, negativna sedanja vrednost pa pomeni, da vsota donosov ni dovolj velika, da bi se z njo nadomestili naložbeni izdatki.

Vir podatkov za izračun so lahko Katalog kalkulacij oziroma podatki iz poslovanja dobljeni iz knjigovodstva FADN oziroma podatki iz računovodskih izkazov.

NSV izračunamo po naslednji enačbi:

$$NSV = \frac{D_1}{1+i} + \frac{D_2}{(1+i)^2} + \dots + \frac{D_n}{(1+i)^n} - I_0 = \left(\sum_{k=1}^n \frac{D_k}{(1+i)^k} \right) - I_0$$

Pri čemer pomeni:

NSV = neto sedanja vrednost,

D 1,2,... .n = bodoči donos = diskontni faktor,

I = diskontna stopnja (zahtevan donos),

D_k = vsi bodoči donosi v k-tem obdobju, k=1.2...n, k = ekonomska doba naložbe,

I₀ = vrednost naložbe.

5. Interna stopnja donosnosti

Interna stopnja donosnosti (v nadaljnjem besedilu: ISD) je stopnja, pri kateri je neto sedanja vrednost enaka 0. Vir podatkov za izračun ISD so lahko Katalog kalkulacij oziroma podatki iz poslovanja dobljeni iz knjigovodstva FADN oziroma podatki iz računovodskih izkazov. Pri izračunu ISD se upoštevajo samo načrtovani donosi naložbe, na katere morebitno dodeljena sredstva nimajo nobenega učinka, zato se pri izračunu ISD dodeljena sredstva ne upoštevajo.

ISD se izračuna po naslednji enačbi:

$$\frac{D_1}{1+i^*} + \frac{D_2}{(1+i^*)^2} + \dots + \frac{D_n}{(1+i^*)^n} - I_0 = 0$$

Pri čemer pomeni:

D 1,2,...n = bodoči donos

I* = interna stopnja donosa

I₀ = vrednost naložbe

stopnja donosa I₀ = vrednost naložbe

Vrednost načrtovanih donosov naložbe se ugotovi na podlagi poslovanja kmetije oziroma podjetja z naložbo ali brez naložbe. Učinek naložbe se izračuna na podlagi načrtovanja denarnih tokov naložbe.

II. Sestavine poslovnega načrta

Poslovni načrt za enostavne in zahtevne naložbe mora temeljiti na poslovanju celotnega kmetijskega gospodarstva oziroma podjetja. Razvidno mora biti stanje brez naložbe in stanje po naložbi.

Poslovni načrt mora biti izdelan na način, da ga lahko uporabljamo v povezavi z računovodskimi podatki oziroma podatki iz knjigovodstva FADN za spremljanje uresničevanja naložbenih ciljev iz naslova prijavnega obrazca, poslovnega načrta, meril za ocenjevanje vlog in obveznih letnih poročil o doseganju ciljev glede na zadevni razpis za obdobje najmanj petih celih koledarskih let po izplačilu sredstev.

Sestavine poslovnega načrta na kmetijah, za gospodarske družbe, zadruge, zavode in samostojne podjetnike posameznike kot sestavnega dela vloge za pridobitev sredstev iz 1. in 2. točke 3. člena te uredbe so:

1. povzetek;
2. opis vlagatelja:
 - naziv, lokacija in pravna oblika vlagatelja,
 - vodstvo vlagatelja in organigram (pravne osebe),
 - predstavitev dejavnosti, proizvodna usmeritev in tehnologija,
 - vizija, strategije, cilji in dolgoročni razvoj,
 - delovna sila: lastna in najeta delovna sila,
 - proizvodne zmogljivosti kmetijskega gospodarstva;
3. analiza dejavnosti in trženje:
 - analiza ciljnih trgov (pravne osebe),
 - nabava in distribucija,
 - prodajne poti;
4. opis in finančni vidik naložbe:
 - predstavitev naložbe in razlogi za odločitev o izvedbi naložbe,
 - lokacija naložbe,
 - terminski načrt izvedbe naložbe,
 - predračunska vrednost naložbe, viri financiranja in stanje zadolženosti,
 - kazalniki uspešnosti naložbe, vezani na pogoje javnega razpisa in uveljavljanje meril za izbor vlog (interna stopnja donosnosti ter drugi ekonomski in proizvodni kazalniki);
5. finančna analiza vlagatelja:
 - vrednost proizvodnje in izračun prihodka oziroma pokritja,
 - izračun prihodka vlagatelja in izračun prihodka na enoto vloženega dela,
 - bilanca stanja in bilanca uspeha,
 - izkaz denarnih tokov.